

Ostatní INDIKATIVY od perfektního kmene

A. Indikativ PLUSQUAMPERFEKTA aktiva

POUŽITÍ A VÝZNAM:

Použití zřídka v hlavních větách, **většinou ve vedlejších větách**, které vyjadřují **děj předčasný před jiným dějem minulým věty hlavní**

Nejčastější věty vedlejší: vztažné, důvodové, podmínkové, časové

Př. česky: Jakmile **jsem přišel** do brněnského multikina, **koupil jsem** si popcorn a colu.

(předčasnost před jiným minulým dějem)

(VV - v latině plusquamperfektum)

(VH - v latině perfektum)

TVOŘENÍ:

1. Tvoříme z perfektního kmene sloves

Jak získáme perfektní kmen latinských sloves?

- **odtržením samohlásky -i** od 1. osoby sg. indik. perf. aktiva
- Př.: laudav**i** – perfektní kmen **laudav-**

2. K tvaru perfektního kmene **přidáváme koncovky, které jsou jakoby určité tvary imperfekta slovesa ESSE** (eram, eras, erat, ...):

3. Výsledný tvar indikativu perfekta aktiva:

Sg.:

1. laudav **-eram** dříve jsem pochválil

2. laudav **-eras** dříve jsi pochválil

3. laudav **-erat** dříve pochválil

Pl.:

1. laudav **-eramus**

2. laudav **-eratis**

3. laudav **-erant**

dříve jsme pochválili

dříve jste pochválili

dříve pochválili

4. **Překlad do češtiny** : vždy slovesem dokonavým v minulém čase

Příklady tvoření plusquamperfekta aktiva u jiných typů sloves:

- vycházíme vždy ze 4 členné slovesné slovníkové řady pravidelných i nepravidelných sloves

Moneo, monere, **monui**, monitum

- monu **-eram** – dříve jsem napomenul

- monu **-eras** – dříve jsi napomenul ...

scribo, scribere, **scripsi**, scriptum

- scrips**-eram** – dříve jsem napsal

- scrips**-eras** – dříve jsi napsal

- scrips**-erat** – dříve napsal/la/lo

Cum litteram scripseram, amico meo eam monstravi.

Když jsem napsal dopis, ukázal jsem ho svému kamarádovi.

(předčasnost v minulosti)

B. Indikativ PLUSQUAMPERFEKTA pasíva

POUŽITÍ A VÝZNAM:

Použití zřídka v hlavních větách, **většinou ve vedlejších větách, které vyjadřují děj předčasný před jiným dějem minulým věty hlavní**

Nejčastější věty vedlejší: vztažné, důvodové, podmínkové, časové

TVOŘENÍ:

- vychází z tvarů perfekta pasíva (laudatus sum – pochválil jsem ...)
- **je složen vždy ze dvou sloves** = participia perfekta pasiva + imperfekta slovesa esse

Sg.

1. laudatus eram / laudata eram dříve jsem byl pochválen
2. laudatus eras / laudata eras dříve jsi byl/byla pochválen/na
3. laudatus erat / laudata erat dříve byl/byla pochválen/na

Pl.:

1. laudati/ laudatae eramus dříve jsme byli pochváleni/ny
2. laudati/laudatae eratis dříve jste byli pochváleni/byly pochváleny
3. laudati/laudatae erant dříve byli pochváleni/byly pochváleny

Překlad do češtiny:

- vždy slovesem dokonavým v trpném rodě minulého času

Příklady tvoření plusquamperfekta pasíva u jiných typů sloves:

- vycházíme vždy ze 4 členné slovesné slovníkové řady pravidelných i nepravidelných sloves

Moneo, monere, monui, **monitum** (supinum, hypoteticky participium perfekta pasiva v neutru)

- monitus eram – dříve jsem byl napomenut
- monitus eras - dříve jsi byl napomenut ...

scribo, scribere, scripsi, **scriptum**

- scriptus erat – dříve byl napsán
- scripti erant – dříve byli napsáni/byly napsány
- scriptae erant – dříve byly napsány ...

Cum littera scripta erat, amico meo data est.

Jakmile byl dopis dopsán, byl předán mému příteli.
(předčasnost v minulosti)

VV – plusquamperfektum   VH – perfektum

C. Indikativ FUTURA II. aktiva

POUŽITÍ A VÝZNAM:

Použití zřídka v hlavních větách, většinou ve vedlejších větách, které vyjadřují děj předčasný před jiným dějem budoucím věty hlavní

Nejčastější věty vedlejší: vztažné, důvodové, podmínkové, časové

Př. česky: Jakmile uvidím svého kamaráda, hlasitě na něho zavolám.

(v latině vyjádříme futurem II.) (v latině vyjádříme futurem I.)

Předčasnost děje před jiným dějem budoucím, vyjádřeným hlavní větou

TVOŘENÍ indikativu futura II. aktiva:

1. Tvoříme z perfektního kmene sloves
2. K tvaru perfektního kmene **přidáváme koncovky, které jsou jakoby určité tvary futura I. slovesa ESSE (ero, eris, eris, ...):**
3. **Výsledný tvar** indikativu futura II. aktiva aktiva:

Sg.:		Pl.:	
1. laudav -ero	dříve pochválím	1. laudav -erimus	dříve pochválíme
2. laudav -eris	dříve pochválíš	2. laudav -eritis	dříve pochválíte
3. laudav -erit	dříve pochválí	3. laudav -erint	oni dříve pochválí
4. **Překlad do češtiny** : vždy slovesem dokonavým v budoucím čase

Příklady tvoření futura II. aktiva u jiných typů sloves:

- vycházíme vždy ze 4 členné slovesné slovníkové řady pravidelných i nepravidelných sloves

Moneo, monere, **monui**, monitum

- monu **-ero** – dříve napomenu
- monu **-eris** – dříve napomeneš ...

scribo, scribere, **scripsi**, scriptum

- scrips**-ero** – dříve napíšu
- scrips**-eris** – dříve napíšeš
- scrips**-erit** – dříve napíše

Cum litteram scripsero, amico meo eam dabo.

Jakmile napíšu dopis, dám ho svému kamarádovi.

(předčasnost v budoucnosti)

D. Indikativ FUTURA II. pasíva

POUŽITÍ A VÝZNAM:

Použití zřídka v hlavních větách, většinou **ve vedlejších větách, které vyjadřují děj předčasný před jiným dějem budoucím věty hlavní**

Nejčastější věty vedlejší: vztahné, důvodové, podmínkové, časové

TVOŘENÍ:

- vychází z tvarů perfekta pasíva (laudatus sum – pochválil jsem ...)
- je složen vždy ze dvou sloves = participia perfekta pasiva + futura I. slovesa esse

Sg.

4. laudatus ero / laudata ero dříve budu pochválen / pochválena
5. laudatus eris / laudata eris dříve budeš pochválen / pochválena
6. laudatus erit / laudata erit dříve bude pochválen / pochválena

Pl.:

1. laudati/ laudatae erimus dříve budeme pochváleni / pochváleny
2. laudati/laudatae eritis dříve budete pochváleni / budete pochváleny
3. laudati/laudatae erint dříve budou pochváleni / budou pochváleny

Překlad do češtiny:

- vždy slovesem dokonavým v trpném rodě budoucího času

Příklady tvoření futura II. pasíva u jiných typů sloves:

- vycházíme vždy ze 4 členné slovesné slovníkové řady pravidelných i nepravidelných sloves

Moneo, monere, monui, **monitum** (supinum, hypoteticky participium perfekta pasiva v neutru)

- monitus ero – dříve budu napomenut
- monitus eris - dříve budeš napomenut ...

scribo, scribere, scripsi, **scriptum**

- scriptus erit – dříve bude napsán
- scripti erint – dříve budou napsáni / budou napsány
- scriptae erint – budou napsány ...

Cum littera scripta erit, amico meo dabitur.

Jakmile bude dopis dopsán, bude dán mému příteli.

(předčasnost v budoucnosti)

VV – futurum II.   VH – futurum I.

Text k probrané gramatice – viz skripta str. 106 (*De certaminibus Olympiis*)

Na příští cvičení – syntax – str. 64, 65, 66, 105, 106, 108, 109